

Berač.

Dobri ste, gospodje, Bog vam plati!
 Prav privilegel se mi je kozarček. —
 Kdo sem, vprašate, odkod sem prišel?
 Glejte tam-le kočico ob rebri:
 moja je. Pa slaba je že, slaba.
 Lanjski sneg mi streho je polomil,
 burja mi je slamo razkopala,
 vrata sem pa ondan v peč naložil,
 saj se mi ni bati, da odnesel
 bi kedro mi kaj iz podrtije.
 Hm, nekdam je bilo to drugače. —
 Mlad sem bil, cesarja sem doslužil,
 korenjak, da malo takih v vasi,
 treh se nisem prav nič bal na samem.
 Ena me pa zlahka je vkrotila:
 bila je Zalesnikova Mana.
 Glejte, tam-le doli ob potoku,
 tam-le ob brvi sva večkrat stala.
 In pa lepa je bila kot roža,
 bilo lepše ni pod našim zvonom.
 Vzela sva se, dobro razumela;
 ali kaj češ: ono malo vrta
 in pa njivice repič za kočo,
 dela nič nikjer, še manj pa kruha:
 moral sem od doma za zaslužkom,
 da bi ona vsaj mi ne stradala.
 Šel sem, prav težko sem šel od doma,
 pa sem le šel daleč tja čez morje.
 In imel sem srečo. Po treh letih,
 zdela so se mi že cela večnost,
 vračal sem domov se, in ne prazen.
 Vse sem že prevdaril, to in ono,
 da postopim k Dragarju za njivo,
 hlev bi bilo treba pozidati,
 kravico bi kupil na Kališču,
 nji seveda čedno, novo janko,

in otroku kapico na glavo —
 vse sem že prevdaril, to in ono.
 Pa zmračilo se je, ko sem stopal
 tam-le gori po Končevi meji.
 In kako me vdarilo je v prsih,
 ko sem njo na klopici zagledal
 in v naročju njenem otročaja,
 ki sem prvič videl ga v življenju.
 V tistem stopi človek izza grma.
 Bil je grajski, Bog mu greh odpusti,
 jaz sem mu odpustil, Bog je priča.
 „Mana“, pravi, „dolgo sem že čakal,
 danes mi ne vbegneš! Bodi moja!“
 Kvišku je z otrokom poskočila,
 ali on jo vjame in objame.
 Zavrtelo se mi je tu v možganih,
 sam več nisem vedel, kaj da delam:
 blisk in pok in vrisk in težek padec
 videl sem in čul ob istem času.
 Tja poskočim — njega že ni bilo —
 njo na tleh zagledam brez zavesti,
 zraven nje pa dete vse krvavo. —
 Groza me potrese, ko se spomnim:
 zapeljivca hotel sem zadeti,
 a zadel sem — svoje lastno dete. —
 Več ne vem, spomin me je zapustil.
 Kakor v megli zdi se mi, da vidim
 pred seboj ono zeleno mizo,
 zdi se tudi mi, da so mi rekli,
 da se mi zmešalo je v možganih;
 družega nič več. — Po dolgih letih,
 vedel nisem, kdaj so mi potekla,
 so mi rekli, da sem zdrav, da grem naj.
 Ali, moj Bog, star sem bil, osivel,
 pa hudo bolan sem moral biti:
 roka mi za celo je odrekla.

Prišel sem domov; a koča prazna,
 nje nikjer —: le grob so mi kazali,
 in pa bali so se me vaščani —
 tujec sem postal v domači vasi.
 Z delom se vkvarjati nisem mogel,
 živ pod grudo tudi mogel nisem;
 kaj sem htel? Težko se mi je zdelo:
 palico beraško vzel sem v roko. —
 Pa saj dolgo več ne more biti,
 slab sem, slab, snega ne bom več videl,
 in pa — Mana čaka tam le gori. —
 Hvala vam, gospodje, za kozarček,
 Bog vam srečo daj in vas obvarji!

E.